

WOENSDAG

1

JANUARI

Nieuwjaar

't Nieuwjaar! Och! 't is altijd 't oude:
zitten beven van de koude;
dan, deur slijk en moze gaan;
later, in de zonne braên;
als het zwijn zit in de kuipe,
't keerske brandt al in de puipe;
en, van zoo de winter fluit,
't keerske is dood, en 't jaar is uit!
GUIDO GEZELLE, 1885

Zon: op 08:48 uur onder 16.39 uur
Maan: op 10.29 uur onder 18.04 uur

TUINGEDICHT

Een zachte egel

Sneeuw etste een ansicht. Oud dorp,
nieuw jaar. In de bocht stond
een voorbeeld van een boom. Waaronder

op miljoenen rode sponsjes lagen:
een gedeukte neus en hoed,
confetti en een feestelijke schoen.

Verderop de voet die paste, glas
en chroom. De schittering
van puin. De rest was geen gezicht.

BERNARD DEWULF,
UIT *WAAR DE EGEL GAAT*, 1995

DONDERDAG

2

JANUARI

Sta 's winters maar eens in het bos of in het park met je kont tegen een boom, zo net nadat de schemering is ingevallen. Als je geluk hebt hoor je de overbekende uilenroep van het mannetje: 'oehoe, oeh-hoeee'. Niet alleen laat het mannetje bosuil zo aan andere mannetjes weten dat dit zijn territorium is, ook lokt hij een vrouwtje. Geïnteresseerde vrouwtjes antwoorden dan met een luid 'koe-wiet!' Als het klikt, begint het nestelen al in de winter.

Zon: op 8.48 uur

onder 16.40 uur

Maan: op 10.53 uur

onder 19.31 uur

W E T E N S W A A R D I G H E D E N

Taxus

Bomen en struiken die 's winters groen blijven worden geassocieerd met onsterfelijkheid. Het is niet voor niets dat we een groenblijvende kerstspaar ons huis binnenhalen in plaats van een bladverliezend beukenboompje. En ook op kerkhoven worden groenblijvers in ruime mate aangeplant. Naast treurbomen, omdat je juist op een kerkhof beseft dat die onsterfelijkheid niet binnen ons bereik ligt.

In iedere tuin zou je een aantal groenblijvers moeten planten, omdat het belangrijk is dat een tuin in de winter niet volledig instort maar dat er een minimum aan vorm behouden blijft. Groenblijvers zijn er genoeg, om te beginnen bijna alle coniferen. Taxus, of het nu als haag is of als vrijstaande boom, geeft de wintertuin cachet. Het mooie van taxus is daarbij dat je de boom zonder bezwaar een kopje kleiner kunt maken als hij te groot wordt. Geen conifeer die je zo drastisch kunt snoeien als de taxus.

VRIJDAG

3

JANUARI

Knotwilg

Hij staat waar hij staat en nergens anders. Een beetje achterover,
een beetje als het beeld van de verwoeste stad, met die
weggeworpen handen. Maar dan in levend hout. Aan veel
beknotting heeft hij al het hoofd geboden.

KOOS VAN ZOMEREN, UIT *WINTER*, 1993

Zon: op 8.48 uur

onder 16.41 uur

Maan: op 11.09 uur

onder 20.58 uur

DE TUIN OP TAFEL

Witlofsoep met gebakken sint-jakobsnoten en hazelnootcrumble

Voor de soep

4 stronken witlof
1 ui, 1 preiwit, 1 aardappel
1 liter kippenbouillon
100 ml slagroom
peper & zout
8 sint-jakobsnoten

Voor de crumble

2 el peterselie (fijngehakt)
2 el geroosterde hazelnoten
1 el citroenzeste
1 el olijfolie

Snijd het witlof, de ui, prei en aardappel grof. Stoof de groenten aan in wat boter. Blus met de kippenbouillon en breng aan de kook. Zet het vuur zachter en laat 20 minuten met een deksel op de pan sudderen.

Maak ondertussen de crumble. Hak de hazelnoten grof en meng met de citroenzeste, gehakte peterselie en olijfolie. Kruid met peper en zout. Pureer de soep en breng op smaak met peper en zout. Voeg de room toe aan de soep; laat niet meer koken maar houd warm.

Dep de sint-jakobsnoten goed droog, en bak ze op een hoog vuur aan beide kanten krokant in olijfolie en boter.

Steek ze per twee op een metalen spies. Verdeel de soep over borden, strooi er de crumble over en leg er de prikker met sint-jakobsnoten bovenop.

ZATERDAG

4

JANUARI

Wereld Braille Dag

Elk jaar op 4 januari is het Wereld Braille Dag, ter ere van de geboortedag van Louis Braille, de bedenker van het brailleschrift. Deze dag heeft tot doel de relevantie en waarde van braille onder de aandacht van een breed publiek te brengen.

Zon: op 8.47 uur

onder 16.42 uur

Maan: op 11.22 uur

onder 22.24 uur

PLANT IN DE KIJKER

Cotoneaster horizontalis – Dwergmispel

Zoals de naam al suggereert is *Cotoneaster horizontalis* een plat-groeiende struik. Je kunt hem als bodembedekker gebruiken, maar de struik groeit net zo lief verticaal tegen een muur. De bloei stelt weinig voor, al denken de bijen daar anders over. Er zijn weinig struiken die zoveel insecten trekken als de dwergmispel. In het najaar verschijnen de rode vruchtjes die schitterend afsteken tegen het naar paars verkleurende blad. Ook als het blad is afgevallen en de vruchten door de vogels zijn opgegeten, blijft *Cotoneaster horizontalis* een opvallende struik, met zijn takken in een typerende visgraatsstructuur. De vogels verspreiden de zaden en daardoor vind je jonge dwergmispels op de meest onverwachte plaatsen in de tuin. *Cotoneaster horizontalis* groeit overal en hoeft nooit te worden gesnoeid. Ideaal voor geveltuintjes in de stad.

ZONDAG

5

JANUARI

Einde kerstvakantie (NL)

Wintervlinders verschijnen pas na de eerste nachtvorst en zijn er tot ongeveer begin januari. De kleine wintervlinder is de meest voorkomende. De vlinders zijn vooral aan het begin van de avond goed te zien. Mannetjes zitten dan op de stammen van bomen met hun vleugels omhooggestoken, zodat ze als 'vlaggetjes' oplichten als je met een lantaarn de bomen afzoekt. Het vrouwtje is vleugelloos.

Deze nachtvlinder komt overal in Nederland voor, vooral in bosachtige streken en op zandgronden.

VLINDERSTICHTING.NL

Zon: op 8.47 uur

onder 16.43 uur

Maan: op 11.34 uur

onder 23.48 uur

TUINGEDICHT

Winter

Winter. Je ziet weer de bomen
door het bos, en dit licht
is geen licht maar inzicht:
er is niets nieuws
zonder de zon.

En toch is ook de nacht niet
uitzichtloos, zolang er sneeuw ligt
is het nooit volledig duister, nee,
er is de klaarte van een soort geloof
dat het nooit helemaal donker wordt.
Zolang er sneeuw ligt is er hoop.

HERMAN DE CONINCK,
UIT *ZOLANG ER SNEEUW LIGT*, 1975